

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradisce štev. 17/I. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Štev. telefona 552. Naročnina za ozemlje SHS: letno D 60.—, za pol leta D 30.—, za četrt leta D 15.—, mesečno D 5.—, za laozemstvo D 90.—. — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 30. 1. Licijska knjižnica, Ljubljana

ŠTEV. 64.

List stane od 1. marca 1922:

celoletno Din. 75.—, t. j. (K 300.—);
polletno Din. 37.50, t. j. (K 150.—);
četrtletno Din. 18.75, t. j. (K 75.—);
mesečno Din. 6.25, t. j. (K 25.—).

Odnosaji med Rusijo in Evropo.

Joffe eden izmed članov ruskega odposlanstva v Genovi, je poročal te dni pred osrednjim izvršilnim odborom v Moskvi o svojem delovanju v Genovi. V svojem poročilu je govoril tudi o rusko-nemški pogodbi, ki je bila sklenjena v Rapallu. »V Berlinu — je rekel Joffe — se Nemci niso mogli odločiti za podpis pogodbe med Nemčijo in Rusijo, toda v Genovi, ko so videli zadržanje zaveznikov, so se odločili«. Dalje je Joffe naglašal, da pomeni genovska konferenca smrt Zveze narodov in začetek razpada sloge med zavezniki. — Joffe je dodal tudi, da bo Rusija sklepala z drugimi državami pogodbe, slične rusko-nemški, le v takih slučajih, kjer bo lahko imela obilno korist. Osrednji izvršilni odbor je sklenil z ozirom na Joffeovo poročilo resolucijo s sledečimi glavnimi točkami: 1. Rapalska pogodba med Rusijo in Nemčijo je le sredstvo, s katerim naj se prebrodi sedanji položaj in odvrne nevarnost vojne. — 2. Načelo, na katerem je zgrajena ta pogodba, bo podlaga odnosajem Rusije z drugimi kapitalističnimi državami.

Trdovratno se ponavlja vest, da se nahaja v Rusiji nemški general Bauer, ki da je prišel v Moskvo kot odposlanec nemškega generalnega štaba, da se sporazume z ruskim generalnim štabom o preuredbi runde armade. Istočasno se vršijo pogajanja o uporabi železnice Moskva-Kovno-Insterburg-Königsberg za prevažanje vojnega materiala.

Neka druga vest iz Moskve javlja da se je sovjetsko odposlanstvo v Londonu začelo pogajati z belgijskimi industrialci o dobavi 80.000 ton jeklenih tračnic. Rusi hočejo s temi pogajanjmi pripraviti tudi povoljno podlago za sklenitev trgovske pogodbe med obema državama.

Radi incidenta, ki se je pred kratkom dogodil na Belem morju, ko so ruska oblastva zasegla nekoliko norveških ribiških ladij, a Norvežani par ruskih ladij, je norveška vlada naložila načelniku norveškega trgovskega odposlanstva v Moskvi, naj zahteva od sovjetske vlade preiskavo, osvoboditev ladij in ribičev, da se lahko takoj povrnejo v svojo domovino. Ako pride stvar pred sodišče, naj se postopanje vrši čim hitreje. Ruski ribiči, ki so jih norveška oblastva odpravila v Vardol, bodo izpuščeni, kakor hitro se osvobodijo norveški ribiči na Ruskem.

Vprašanje tržaške proste luke.

S problemom tržaške proste luke od rešitve katerega se pričakuje oživiljenje Trsta, se bavi že dolgo časa javno mnenje in časopisje. To vprašanje je postalo osobito pereče zadnje dni pred prihodom kralja v

Trst, ko ni mogel človek napraviti v Trstu niti koraka, da ne bi slišal besede »prosta luka«. O tej točki so se sporazumele vse politične stranke od nacionalistov do komunistov, od reformistov do pristašev ljudskih strank. V nasprotju s Hamburgom in Bremenom, ki sta — takoj po ustanovitvi velike nemške države — vstopila v »Zollverein«, zahteva Trst, niti dobro zedinjen z »mater — Italijo«, da se ga izloči iz državnih carinskih mej. Vprašanje tržaške luke je zbog živahnih diskusij v tržaških političnih strankah zainteresiralo vse italijansko časopisje; to vprašanje je bilo predmet razpravljanja na najrazličnejših shodih trgovcev in pridobitnih krogov sploh; to vprašanje je tvorilo predmet resolucij trgovskih zbornic, ter najrazličnejših tržaških korporacij in o njem se bo v kratkem razpravljalo tudi v parlamentu. Z eno besedo, to vprašanje je postalo čisto nacionalno vprašanje.

Da podamo o tem vprašanju kratak sumaren pregled, bomo v kratkih črtah posneli mnenja različnih, v tem predmetu kompetentnih faktorjev. Pred vsem se nam tukaj vsili vprašanje: kateri so razlogi, iz katerih zahteva Trst prosto luko? — V splošnem se navaja tukaj, da bi zamogla samo prosta luka pripomoči, da se Trst reši iz propada, v katerega ga neizprosno tirajo vojne razmere, pod katerimi trpi Trst neprimeroma več kakor vsako drugo pristaniško mesto. Vzrok temu je v prvi vrsti razsul avstro-ogrske monarhije, ki je tvorila naravno zaledje Trstu. Bivša monarhija je tvorila ne le politično, ampak tudi gospodarsko enoto raznih narodov, naseljenih v tržaškem zaledju. Za to enoto je bil Trst eksponent na morju. Črez tržaško luko so dobavljali narodi bivše monarhije sirovine, ki so bile potrebne za razvoj njih industrije, črez Trst so izvažali svoje fabrikate. Ves ta promet se je najlepše razvijal spričo izvanredno dobro urejene železniške službe, ki je z enotnim ravnanjem, ter s smotreno urejenimi kumulativnimi in diferencialnimi tarifi, tvorila hrbtenico celega sistema. Čisto naravna posledica razsula avstrijske monarhije je bila, da je ostal Trst popolnoma izoliran in da bo ostal izoliran toliko časa, dokler se potom posebnih sporazumov, konferenc in paktov ne vzpostavijo stare vezi z zaledjem. Vzrok propasti tržaške trgovine je tudi valutno vprašanje. Trst se nahaja napram svojemu zaledju na istem položaju kakor Švica napram svojim sosedom. Švica trpi, ker ima predobro valuto. Klasični primer za to tvori dejstvo, da pasira izvoz češkega sladkorja Hamburg, mesto da bi se razvijal črez Trst, kar bi skrajšalo pot za nekaj kilometrov. Sicer je res, da ima Čehoslovaška v Trstu svojo lastno prosto luko, toda pot črez Hamburg se plača v markah, ki veljajo komaj 8 santimov italijanske lire.

Z druge strani se ugovarja, da je sicer diagnoza o bolezni Trsta popolnoma pravilna, da pa za to bolezen ni iskati zdravila v privilegijih proste luke; prosta luka ne bi znatno pripomogla k ozdravljenju Trsta, kajti kako naj bi ta privilegij restavriral oziroma nadomestil izgubljeno

zaledje in na kak način naj bi ta privilegij poravnal velike valutne razlike? Trdi se, da je Trst danes žrtev istih iluzij, pod katerimi je trpel že pred 20 leti Neapol. Tudi tedaj se je spričo depresije v trgovinskem prometu Neapola zastopalo mnenje, da zamore samo privilegij proste zone pripomoči pristanišču k novemu življenju. Pod pritiskom javnega mnenja se je izgotovil načrt zakona, ki je bil predložen parlamentu ter tudi sprejet. Rezultati tega razvidimo, da vprašanje prostih luk ni v Italiji nekaj novega. Italijanski parlament se je že pred 60 leti bavil s tem vprašanjem. Po dolgih debatah in štednjah so se izdali zakoni iz leta 1862, 1865 in 1876, ki so ukinili vsa prosta mesta in proste luke v Italiji, dovoljevali so pa ustanovitev prostih skladišč. Toda niti stare izkušnje, niti temeljite debate niso bile zadostne za pojasnitev tega vprašanja, ki tvori predmet splošnega zanimanja. V periodi izza leta 1860 do danes si neprenehoma sledijo zakoni, izmed katerih dovolijo ustanovitev prostih luk, drugi pa jih ukinjajo. Tako se je v letu 1891 ustanovilo nekaj zelo velikih prostih luk, kakor n. pr. prosta luka Kopenhagen, a istočasno se je ukinilo tudi nekaj zelo važnih prostih luk, tako n. pr. Trst.

Ideja prostih luk najde svoje najboljše zaščitnike v onih, ki vidijo v prosti luki olajšanje onega trdega in absurdnega sistema zaščitnih carin, ki uničuje danes celo trgovino. Ta ideja ima pa tudi mnogo sovražnikov in to celo med zelo dobrimi ekonomisti, ki so pri primerjanju prednosti in hibi, katere nudi sistem prostih luk, ugotovili, da hibe presegajo prednosti. Po njih naziranju se dajo predmeti, katere nudijo proste luke, doseči tudi na drugi način, n. pr. potom posebnih carinskih zakonov o začasnem uvozu in o vrnitvi uvozne carine in drugih eventualnih davščin, ne da bi se moralo uvesti sistem, ki prejudicira v najtežji meri vprašanje razvoja in industrije. Proti prostim lukam se je izrekel tudi zadnji mednarodni kongres v Hagu.

Ako bi bila tudi rešitev problema o tržaški prosti luki mogoča in lahko izvedljiva se bo moralo vendar pri rešitvi tega vprašanja ozirati na to ali ne bi ustanovitev proste luke v Trstu mogla povzročiti katastrofalne posledice za drugo pristanišče Italije, osobito ono na Jadranu. Da tiči ravno v tem momentu ono, kar prigovarja danes vsem kompetentnim in nekompetentnim faktorjem, da nastopajo proti temu, da bi se ustanovila v Trstu prosta luka, je pač samo ob sebi umevno. Posebno se v zadnjem času trudijo Benetke in Genova, da bi preprečile vsak korak, ki bi pripomogel k oživitvi Trsta. Iz tega je razvidno, da nima Trst pričakovati, da bi se njegove želje glede ustanovitve proste luke v doglednem času uresničile, še manj pa, da bi mogel Trst igrati še kedaj vlogo, katero je igral pred vojno. —

Občni zbor gremija v Mariboru.

V soboto zvečer se je vršil 57. občni zbor gremija trgovcev v Mariboru v nabito polni dvorani Gambrirove restavracije. Zborovanja se je udeležilo okrog 200 trgovcev in kot delegat Zveze gremijev tajnik I. Mohorič.

Zborovanje je otvoril s kratkim pozdravnim nagovorom gremijalni načelnik V. Weigl, nakar se je prečital zapisnik zadnjega občnega zbora. Nato je podal načelnik sledeče poslovno poročilo o delovanju gremija v letu 1921.

Gremij je štel v letu 1921 sledeče članstvo: gremijalnih članov moških 416, ženskih 82, skupaj 498, pomočnikov in uradnikov moških 266, ženskih 160, skupaj 426, učencev in praktikantov moških 118, ženskih 35, skupaj 153; vseh članov skupaj moških 800, ženskih 277, skupaj 1077.

Trgovin se je prijavilo 104, odjavilo pa 124.

Učencev se je nanovo sprejelo 69, oprostilo 38.

Trgovsko nadaljevalno šolo je obiskovalo 126 učencev; med šolskim letom je izstopilo 20 učencev; izpričevalo z odliko je dobilo v I. razredu 3 učenci, v II. razredu 5 učencev, v III. razredu 8 učencev.

Šolski odsek je imel 2 seji.

Subvencij je prejela Trgovska nadaljevalna šola 23.300 K. Na darilih od gosp. Karla Budefeldt 1000 K, za kar se iz tega mesta izreka najprišrčnejša zahvala.

Razsodišče ni imelo sej. Naznanjeno je bilo gremiju 5 sporov med delodajalci in delojemalci, katere je pa predsednik v lastnem delokrogu rešil.

Razen rednega občnega zbora so se v lanskem letu vršila še štiri protestna zborovanja trgovstva, o katerih bodem še poročal.

Odborovih sej je bilo 24, med temi 3 nesklepčne.

Dopisov je došlo 357, odšlo pa 366, skupaj torej 1223.

Stanje blagajne dne 31. 12. 1921: Vseh osem fondov izkazuje saldo K 183.130.15. Ako primerjamo to stanje z onim leta 1920 per 148.366 K 32 v, dobimo prirastek v gotovini per K 34.763.83.

Denar je razen manjše vsote, ki se nahaja v blagajni predsedstva za tekoče izdatke, plodonosno naložen za vsak sklad posebej pri Mestni hranilnici v Mariboru.

V tukajšnjih časopisih je objavil gremij v lanskem letu 92 raznih notic.

Dne 12. febr. se je protestiralo pri Deželni vladi proti temu, da se jemlje trgovstvu lokale za razna tuja bančna podjetja, mesto da bi se od njih zahtevalo gradnjo hiš, ako se hočejo tukaj naseliti.

Dne 14. febr. se je zahtevalo od finančnega ministrstva, uvesti strogo kontrolo glede vtihotapljenja nekaterih vrst blaga kot vžigalic, cigaretne-papirja itd., ker to zelo škoduje reelni trgovini.

Dne 12. aprila je gremij protestiral proti temu, da jemlje stanovanjski urad trgovcem lokale, skladišča in celo stanovanja, brez da bi se mu na gotov rok odpovedalo in se je za-

Kopirne role

THE REX CO., LJUBLJANA.

htevalo, da se v vseh takih slučajih zasliši trgovski gremij. Razven tega se je odposlal vsled sklepa lanskega občnega zbora oster protest proti odločbi stanovanj trgovcem, ki so ali že desetletja stalno v Mariboru in ugledni meščani, ali pa so se kot taki iz drugih domačih krajev tukaj v zadnjem času etablirali.

Dne 12. maja je bilo zborovanje telefonskih naročnikov vsled brezprimerne povišanja telefonskih pristojbin in se je poslal na kompetentna mesta primeren protest. Pošteno ravnateljstvo v Ljubljani je na protest odgovorilo, da se ne da ničesar predlagati, nakar je gremij še enkrat preciziral stališče telefonskih naročnikov in dokazal, kako krivična je razdelitev teh pristojbin. Na tem zborovanju se je tudi zahtevalo odpravo trošarine za gotove življenske predmete in 10 urni delavni čas za vse trgovinske obrte.

Dne 21. maja se je zahtevalo od deželne vlade ustanovitev trgovske bolniške blagajne za Slovenijo. K temu je pripomniti, da je vlada končno vendarle dovolila tako bolniško blagajno s tem, da je odobrila nova pravila ugodnega od leta 1835 obstoječega Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani, po katerih razteza to društvo svoj delokrog na celo Slovenijo. Ker nudi društvo svojim članom mnogo bolj ugodnosti kot okrajna bolniška blagajna, se priporoča vsem nastavljenecem trgovskega stanu, nadalje uradništvu industrije, denarnih zavodov in zavarovalnic prestop v društvo in se opozarja, da poteče rok za naznanilo izstopa pri okrajni bolniški blagajni dne 31. t. m. Tozadavne odjave in prijave tiskovine se dobe v gremijalni pisarni.

(Dalje prih.)

Uprava državnih monopolov.

Da more država kriti svoje izdatke, si pridržuje v lastnih rokah predmete, ki garantirajo najboljše materialne uspehe in stalne dohodke. Na tej podlagi so se ustvarili državni monopoli. Ker smemo pričakovati, da nam bližnja bodočnost prinese nov monopolni zakon, ne bo brez pomena, ako podamo v kratkih stavkih skromno sliko o ustavi naše monopolne uprave.

Uprava državnih monopolov je autonomna institucija, katere glavni organ je upravni svet. Kompetenca in delokrog uprave, sta določena na podlagi zakona o konverziji državnih dolgov in na podlagi posebne naredbe, izdane na osnovi tega zakona. — Monopoli se delijo v dve vrsti. Del monopolov se nahaja v rokah državne monopolne uprave, ki fungira kot organ države, drugi del pa upravlja finančno ministrstvo. V prvo kategorijo se more uvrstiti tobačni monopol, monopol soli, vžigalic, cigaretne papirja in petroleja, v drugo

kategorijo bi pa spadal monopol dinamita in smodnika.

Pred vojno in po letu 1913 so bili v Srbiji vsi dohodki monopolov določeni za kritje anuitet državnih dolgov. Po vojni in še danes služijo monopolni dohodki Srbije in Črne gore istemu namenu. Monopoli drugih pokrajin kraljevine, se pa soglasno naredbi, izdani meseca septembra l. 1920 uporabljajo za povečanje državnih dohodkov.

Uprava državnih monopolov je plačevala vedno pravočasno anuitete za pokritje državnih dolgov in preostanek je že znatno olajšal državni proračun. Na istem ugodnem položaju se nahaja tudi še danes uprava državnih monopolov. Dohodki državnih monopolov sestavljajo tudi danes največjo postavko med dohodki v državnem proračunu. Ta zaesek presega svoto 1 milijarde dinarjev.

Največjo svoto prinaša tobačni monopol. Dohodki tobačnega monopol znašajo približno pol milijarde.

Uprava državnih monopolov ima širom cele države moderna skladišča. Tobake tovarne nahajamo v Nišu, Sarajevu, Banja Luki, Mostarju, Ljubljani in Zagrebu. Tobaka se prideluje v državi v zadostni meri, in sicer imamo velike nasade tobaka v Bosni in Hercegovini in v južni Srbiji; ako lasten pridelek pri slabi letini ne zadostuje, se tobak uvaža iz inozemstva. Uvoz in tranzitna trgovina tobaka je privatnim osebam prepovedana.

Potrebo vžigalic krijejo tovarne v Osijeku, Dolacu (Bosna), Novem Vrbasu (Bačka) in v Rušah (Slovenija).

Kar se tiče popolnega kritja potrebne soli, smo navezani na uvoz. Komaj tretjino soli za kritje vse naše potrebe dobimo iz domačih virov, in to: Kreka (Bosna), Salda-Han (Bosna), Ston in Pag (Dalmacija), za kritje drugih dveh tretjin pa smo navezani na uvoz iz inozemstva, ki se dobavlja potom javne dražbe.

Petrolej se po večini uvaža iz Rumunije. Uvoz in tranzit je svoboden za vsakega, plačati je samo monopolno takso.

Cigaretni papir se izdeluje v tovarni na Sušaku; uprava državnih monopolov dobavlja papir potom javne dražbe. Za to predelovanje papirja nahajamo državne delavnice v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Osijeku, ki stoje pod kontrolo uprave državnih monopolov. Uvoz in tranzit cigaretne papirja je privatnim osebam prepovedan.

Uprava državnih monopolov ima svoje pokrajinske uprave v Sarajevu, Ljubljani, Zagrebu in Splitu, ki fungirajo kot organi centralne uprave.

Na podlagi novega zakona o upravi monopolov se bo delokrog istih še bolj razširil in bodo mogli monopoli služiti državi v še izdatnejši meri, kot najsigurnejši vir za dohodke, kakor bodo tudi izdatno pripomogli k izboljšanju državnega proračuna.

Rudarska produkcija Slovenije v l. 1921

(Konec.)

5. Cink.

Od 2 rudnikov za cink ni bil nobeden v obratu. Pač pa se je pridobilo v rudniku za svinco v Mežici, izkazanem pod 4. 1264 q (— 1516 q ali 54.82 %) cinkove rude v vrednosti 88.480 K (— 6040 K ali 6.39 %) po povprečni ceni 70 K (+ 36 K) za 1 q na proizvodnišči. Oddalo se ni nič, ampak je ostala vsa produkcija z ostankom iz lanskega leta vred, torej 2342 q na rudniku v zalogi.

V pod rudarsko oblastjo stoječi državni cinkarni v Spodnji Hudinji pri Celju se je izdelalo 3958 q surovega cinka v vrednosti 12.111.480 K in 240 q cinkovega prahu v vrednosti 480.000 K, skupaj 4198 q (— 10.908 q ali 72.20 %) cinka v vrednosti 12 milijonov 591.480 K (— 8.390.620 K ali 39.99 %). Povprečna vrednost znaša za surovi cink 3060 K (+ 1660 kron) in za cinkov prah 2000 K (+ 800 K) za 1 q.

Razstopilo se je 12.162 q pražene rude s 15.1 % kalom v vrednosti 7 milijonov 545.286 K. Množina trebeža je znašala 261 q v vrednosti 140 tisoč 940 K. Skupna vrednost porabljenih topnin je znašala torej 7 milijonov 686.226 K.

Goriva se je porabilo za 5.305.002 kron, in sicer 118.345 q rjavega premoga, 7044 q koksa in 25.3 q surovega olja.

V topilnici je bilo zaposlenih 192 moških in 13 ženskih, skupaj torej 205 delavcev in 8 paznikov.

Ruda se je dobivala iz rudnika Rabelj v Italiji.

Od 3958 q natopljenega surovega cinka in zaloge od prejšnjega leta se je porabilo 8186 q za izdelavo rafiniranega cinka in pločevine, v tuzemstvo se je oddalo 5 q in v inozemstvo 1100 q, 677 q surovega cinka je ostalo v zalogi. Od cinkovega prahu se je oddalo 187 q v tuzemstvo in 1070 q v inozemstvo, 1 q se ga je porabilo za redukcijo pri obratu in 404 q ga je ostalo še v zalogi.

Rafiniranega cinka se je oddalo 396 q v tuzemstvo, 1 q se ga je porabilo za redukcijo pri obratu, 1 q ga je ostalo v zalogi.

V domači valjarni se je izdelalo z delavci, ki so navedeni v številu topilniških delavcev, 7364 q (— 2473 q) pločevine v vrednosti 28.719.600 kron (+ 11.013.600 K) po povprečni ceni 3900 K (+ 2100 K) za 1 q.

Od tega in zaloge iz prejšnjega leta se je oddalo 6965 q v tuzemstvo, 6 q se je pri obratu porabilo in 2816 q se je prodalo v inozemstvo; 444 q pločevine je ostalo koncem leta v zalogi.

6. Antimon.

Antimonska rudnika sta bila 2, namreč rudnik Trojane Rudarske združbe Trojane in Rudnika Lepa

Njiva Friderika Hockeja. Oba sta bila izven obrata.

7. Žveplo.

Od 2 rudnikov za žvepleno rudo, namreč železne, Tovarne kemičnih izdelkov v Hrastniku in Zgornja Polskava Matije Stoll-a, je bil samo prvi v obratu.

V tem se je pridobilo z enim delavcem 566 q (— 34 q ali 5.67 %) žveplene rude v vrednosti 22.640 K (+ 4640 K ali 1.69 %), ki se je oddala vsa v tovarno za barve v Mozirju po povprečni ceni 40 K (+ 10 K) za 1 q.

8. Mangan.

Od 3 rudnikov za manganovec ni bil nobeden v obratu.

9. Grafit.

Edini rudnik za grafit, in sicer Brežnik pri Marbeku Ivana Schautzerja je bil izven obrata.

10. Aluminij.

Od 2 rudnikov za aluminijevo rudo ni bil nobeden v obratu.

11. Mineralne barve.

Antimonskemu rudniku Trojane Rudarske združbe Trojane pripadajoča tvornica je bila v upravnem letu izven obrata.

12. Rjavi premog.

Od 54 (+ 2) premogovnikov jih je bilo 35 (+ 7) v obratu. Ti so pridobili z 10.666 moškimi, 968 ženskami, 173 moškimi mladostniki in 65 ženskimi mladostniki delavci, skupaj 11.872 delavci in 357 pazniki 12 milijonov 940.241 q (+ 776.480 q ali 6.88 %) rjavega premoga v skupni vrednosti 587.034.477 K (+ 128 milijonov 791.105 K ali 28.10 %) po povprečni ceni 45 K 37 v (+ 7 K 70 v) za 1 q na pridobivališču.

Pri 2 premogovnikih, ki nista bila v obratu, je bilo dalje zaposlenih za pripravljalna oziroma vzdrževalna dela 6 moških delavcev.

Na enega izmed 11.872 delavcev produktivnih premogovnikov odpade od cele produkcije povprečno 1090 q rjavega premoga v vrednosti 49.447 kron.

Od skupne pridobitve je 1.422.838 q liguita in 11.517.403 q rjavega premoga.

Nad 50.000 q se je pridobilo v premogovnikih:

1. Trbovlje, Trboveljske premogokopne družbe 5.292.000 q;
2. Zagorje, Trboveljske premogokopne družbe 2.041.000 q;
3. Velenje, Kraljevine SHS 1 milijon 417.000 q;
4. Hrastnik, Trboveljske premogokopne družbe 1.230.200 q;
5. Kočevje, Trboveljske premogokopne družbe 710.000 q;
6. Ojstro, Trboveljske premogokopne družbe 687.100 q;
7. Šentjanž, Andr. Jakila 617.011 centov;

Podlistek.

Ing. M. Savič:

Naša Industrija in obrt.

(13. nadaljevanje.)

7. Gojitev bombaža v Mali Aziji.*

Cone gojenja. Vilajet Ajdin se deli z ozirom na kulturo bombaža v tri cone. Meander, Kajstra in Ermus, ki so vse zelo ugodne, ki pa imajo vendar vsaka zase absolutno različne geološke in klimatične lastnosti.

Splošna lastnost vseh con je, da tvorijo naplave treh velikih rek, ki skoz nje pretekajo in se izlivajo v Smirno. Ker so zvezani z železniško progo, se njih produkti lahko odpremijo. Niti ena cona ni 100 km oddaljena od morja in dobivajo z morskim vetrom potrebno vlago, ki omogočuje kultiviranje bombaža brez namakanja.

* Ta prevod z francoskega jezika je bil sprejet v to knjigo, da poda sliko rentabilitete te koristne rastline.

Od E. D. Jenidina, ravnatelja kmetijstva v vilajetu Ajdinu.

V klimatičnem oziru so vse cone takorekoč jednake. Letni dež doseže višino 50—60 cm. Polovico tega dežja pade po zimi, druga polovica pa je razdeljena na enake dele na pomlad in na jesen. Poleti pada redkokdaj dež, vendar se to pomanjkanje dežja nadomešča z nočno roso in morskimi vetrom, ki je nasičen z vlago in ki poleti preveva vsa tri okrožja.

Cona Kajstra se širi od Turbalij do Tira in Bendira. Ona obstoja iz doline, ki je približno 30 km dolga in 2—3 km široka. Skoz njo teče reka Kajstra; njeno zemljišče je zelo naplavljeno in zelo plodno in se na ta način razlikuje od drugih con. Ima ravno tako ugodne klimatične pogoje, kakor cona Meandra, ker gre skoro paralelno ob morju in se ne oddaljuje nobeni točki nad 30 km od obale. Ta cona ima to prednost, da raste v njej sam od sebe sladki les. Bombaž iz te cone je boljši kot iz Ermurske cone, vendar je slabši kot iz Meandske cone. To pa radi tega, ker je zemlja bolj smolnata in poka poleti ter pušča dober del vlage izhlapi. Ako bi se zemlja v tej coni globokeje preorala in z brano

na jesen zrahlala in ako bi se poleti malo bolj pazilo pri obdelovanju, bi lahko dala ravno tako fini bombaž, kakor Meandska cona.

Vrste gojitve bombaža.

1. Amerikanski bombaž. Bombaž, ki se prideluje pod tem imenom, pripada mešanici raznih vrst ameriškega bombaža, ki so se vpeljele tekom zadnjih 30 let. Vse te vrste so degenerirane in ne pripadajo niti enemu izrazitemu tipu. Njihov glavni karakter je sledeči: steblo in veje so rudeče, listje gladko, sijajno z globokimi krilcami, katerih število varira med 3 in 5. Zelene čavre z daljšim stebлом so mnogo bolj šiljaste, kakor domače in imajo 3—4 pregrade.

Te bilke so nežne, občutljive napram neskrbnemu gojenju in imajo razen tega veliko neugodnost, da jim odteka sok in, da pozno dozorevajo. Bombažna vlakna te ameriške vrste so daljša nego pri vrsti »jermij«, mnogo bolj kodrasta svilnata in mnogo bolj svetle barve, vendar je njihov donos na bombažo na 1000 m² pri sedanjih pogojih kulture manjši kot pri jermi. Kraji kjer ta vrsta

vspeva, so v coni najboljši Ermezu in v okolici Magnezije. Vsled pomanjkanja delavnih sil v dobi dozorevanja jih večina ajdinskih odgojilcev zelo slabo ceni.

2. Domači »Jermi«. Ta vrsta bombaža se je gojila vedno v Mali Aziji, kjer jo je vpeljal iz Indije Aleksander Veliki. Vsled lokalne selekcije in križanja pri »jermi« bombažu nastale so tri vrste, ki predstavljajo botaniško popolnoma različne lastnosti a imajo pri tem splošno lastnost vseh vrstah »jermi« namreč, da ohranijo njeno zrno, ker se čavre popolnoma ne odpirajo.

A. Rudeča vrsta. Steblo, bilke in cveti so rudeči. Listje je svetlo in močno, brez strahu pred vročino in mrazom. Dozorevanje navadno. — Plodnost je bogata in daje zelo znaten donos, vendar samo kratkih vlaken. Izgleda, kakor da je ameriški mešanec.

B. Rumena vrsta. Steblo, bilke in četi so rumeni, listje je naduto, čavre imajo tri do štiri pregrade; ne prenesejo dobro niti zime niti vročine, dozorevajo malo pozneje in dajejo manjšo količino vlaken, kakor prva vrsta, toda daljših in bolj svilnatih,

8. Zabukovca, Kraljevine SHS 240.187 q;

9. Leše, grofov Henckel-Donnersmark 168.342 q;

10. Brezovica, Ugljenokopnega dioničkega društva Mirna 144.910 q. Ostali manjši premogovniki 338 tisoč 391 q.

Od toletne produkcije in ostanka iz lanskega leta, se je oddalo v tuzemstvo, in sicer v Slovenijo 4 milijone 204.937 q, na Hrvaško 1.079.907 q, v Srbijo 9041 q, v Vojvodino 72 tisoč 357 q; skupaj 5.366.242 q, ali 41.31 % skupne produkcije; v inozemstvo, in sicer:

v Nemško Avstrijo 75.359 q, v Italijo 20.734 q, v Ogrsko 11.819 q; skupaj 107.912 q ali 0.83 % skupne produkcije.

7.311.410 q ali 56.27 % se je oddalo železnicam v Jugoslaviji, deloma se je porabilo pri lastnih obratih in industrijah in za deputate lastnih uradnikov in delavcev. 206.439 q ali 1.59 % je ostalo koncem leta na premogovnikih v zalogi.

13. Črni premog.

Edini premogovnik na Orlah pri Ljubljani je bil izven obrata.

B) Razmere in uspehi skupne rudarske produkcije.

Skupna vrednost rudniške produkcije je znašala 627.134.172 K (+ 159.343.625 K ali 34.06 %), vrednost produkcije topilnic pa 66.585.282 K (+ 8.036.335 K ali 13.72 %).

Če se odtegne od skupne vrednosti produkcija vrednost rud in drugih v topilnicah predelanih topnin v znesku 19.980.958 K, ostane čista vrednost rudniške in plavžarske produkcije v znesku 673.738.493 K (+ 191.195.956 K ali 39.62 %).

Materijala se je pri vseh rudnikih porabilo:

82.841 m³ in 1.363.155 komadov jamskega, gradbenega in drugega rudniškega lesa v skupni vrednosti 51.019.717 K; 2.280.661 kg železnega in jeklenega materiala v vrednosti 39.372.304 K; drugega gradbenega materiala, kakor: opeke, apna, cementa, peska, gramoza, strešne lepence, glinastih in cementnih cevi i. p. v skupni vrednosti 26.624.114 K; 73.224 kg dinamita I, 12 kg dinamita II, 51.391 kg dinamona, 86.046 kg astralita, 41.117 kg reksita, 13.821 kg kamniti, 9010 kg panonita, 5280 kg šedita, 3731 kg smodnika, 1062 kg nitrodinamona in 17.733 l tekočega zraka, torej skupaj 284.696 kg in 17.733 l razstreliv v vrednosti 19.886.847 K; 809.878 komadov kapič, 360.967 komadov žarnikov, 164 tisoč 744 komadov vrvice v svitkih, torej skupaj 1.335.589 komadov vžigal v vrednosti 3.447.219 K; razsvetljevalnih in mazilnih sredstev 653 tisoč 438 kg v vrednosti 15.683.479 K in slednjic 1.046.592 q in 1130 m³ pri rudniških obratih porabljenega kuriva v vrednosti 53.628.200 K. Skupna vrednost vsega pri rudnikih po-

ki imajo večjo trgovsko vrednost. Ta vrsta je dobra in nežna.

C. Zelena vrsta. Steblo, bilke in cveti so zeleni, listje je naduto, čavre imajo 3—4 pregrade. Ta vrsta je bolj odporna kakor rumena, toda slabejša kot rudeče in raste zelo listnato ter daje slabjši donos. Radi tega ni dobra in bi jo bilo treba opustiti.

3. Egiptovski bombaž. Ta bombaž ne uspeva v Mali Aziji, ker nima tam dovolj toplote in ker potrebuje jako mnogo namakanja. Vselej, kadar so se delali poizkusi z nasejevanjem, je rasel zelo v višino in je dal slab dohodek.

4. Bombaž iz Livadije. Ta vrsta, vrsta, ki v Aziji zelo dobro uspeva, se zdi biti mešanica domače vrste, ki je bila vpeljana v Grčiji in tam križana z ameriškano. To je nizka rastlina z izdatno produkcijo bombaža, lepe barve ter fine in svilnate vrste. On zori zgodaj, je odporen in ne zahteva nikakega namakanja. Ima še to ugodnost, da ohrani vsa zrnja, ako se tudi čavre po dozorenju odprejo.

(Dalje prih.)

rabljenega materiala je znašala 209 milijonov 661.880 K.

V topilnicah se je porabilo 144 tisoč 964 q rjavega premoga, 130 q surovega olja, 7810 q koksa, 640 q oglja in 261 m³ drv v skupni vrednosti 7.179.578 K.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Trgovska pogodba z Nemčijo. Predsednik nemške republike Ebert je podpisal jugoslovensko-nemško trgovsko pogodbo.

Industrija.

Zmanjšanje s sladkorno peso posejanega polja v srednji Češki. Srednječeško sladkorno društvo je ugotovilo, da je 33 sladkornih tvornic v srednji Češki letos posejalo s sladkorno peso le 82.303 ha proti 36.193 ha v predhodnem letu in 35.373 ha v letu 1920.

Kriza v italijanski avtomobilni industriji. Zadnje dni je svetovno znana tvornica za avtomobile »Fiat« v Turinu odpustila okoli 1500 delavcev in sklenila, da ne plača zaposlenim delavcem draginskih doklad. Tovarna za avtomobile »Scat« je odpustila še preostalih 300 delavcev in ima sedaj samo še okoli 30 delavcev. Na ta način se je v turinski provinciji število brezposelnih delavcev znatno povečalo.

Obrt.

Obrtna razstava v Celju 1922. — V kratki dobi komaj treh let po našem osvobojenju stopa na dan v svojem svobodnem razvoju naše slovensko obrtništvo; brez političnega kričanja in malikontentstva se je naše obrtništvo že najbolj poprijelo vzbujajočega napredka in to — smelo rečeno — popolnoma samostojno brez bogve kakih podpor. To nam kažejo naši velesejmi in obrtne razstave. Slovenci pod avstrijskim režimom sploh nobene obrtne razstave niso zamogli prirediti; Hrvati, ki so imeli dokaj več svobode kakor mi, so priredili deželno razstavo pred kakimi 30 leti, pri nas pa to ni bilo mogoče, ker je znal vladajoči režim to umetno preprečiti le zaradi tega, da bi se ne razvila ona slovenska obrt, ki je v zadnjih 20 letih začela kazati že nekako odporno silo napram nemški obrti. Dokaz našega napredka v svobodni državi so nam obrtne razstave in velesejmi, ki se to leto prirejajo. Poleg velesejmov v Zagrebu in Ljubljani, se vrši velika obrtna razstava v Celju od 12.—22. avgusta 1922. Za razstavo v Celju vlada v vseh krogih veliko zanimanje. Kako tudi ne. To razstavo priredi najstarejše obrtno društvo v Sloveniji; društvo, ki je kljubovalo celih 30 let vsem navalom narodnega, političnega in gospodarskega boja, stopa prvič z velepomembno prireditvijo na plan ter hoče javno pokazati zmoglosti onega stanu, čegar koristi je med velikimi težkočami energično zastopalo toliko desetletij. Če se naš jugoslovanski svet ozre na polpreteklo dobo, ko je bilo to narodno obrtništvo brez vsacega vpoštevanja, se bo čutil gledajoč razstavo, ki je plod naše svobode, uma in volje do dela. Ko pa si bode ogledal umotvore in proizvode tega k napredku korakajočega obrtništva, si bo jedva zamogel misliti, da je bil mogoč tak napredek v kratki dobi osvobojenja. Razstavni odbor ki neumorno dela, računa na popolen gmoten in moralni uspeh razstave. Zakaj tudi ne? — Saj že samo ime Celje ima po svoji davni preteklosti kakor tudi po dogodkih polpretekle dobe privlačno silo. Ko pride obiskovalec na razstavo, se bo gotovo tudi rad pomudil v Celju še za nekaj dni kot letoviščar, si v senci mestnega vrta in naši bistri Savinji ohladil svojo polt ter se utrdil za nadaljno delo. V dobi razstave se bodo v Celju prirejale tudi različne zabave tekme, gledališke predstave, koncerti itd. Skrbljivo bode za to, da dobi obiskovalec utis, kakoršnega zamore dati le pravo napredno mesto. — Treba je le, da razstavljalci ne le po številu razstavljenih predmetov, marveč tudi po kakovosti svojih izdelkov predstavijo slovensko obrt svetu in njeni pravi luči. Obrtništvo in industriji, posebno pa rokodelstvu velja poziv: Prijavite za razstavo svoje izdelke v kar največjem številu. Še je čas za to, in prilika tako ugodna, kakor nikdar poslej. — Ivan Rebek.

Denarstvo.

Stanje papirnatega denarja v Jugoslaviji. Po izkazu Narodne banke z dne 15. maja je bilo pri nas v prometu za 4.773.747.545 Din. papirnatega denarja. Stanje papirnatega denarja se je od zadnjega izkaza zmanjšalo za 72.750.000 Din., a pri tem se je občutno zmanjšalo tudi stanje metalne podlage.

Borze v Rusiji. Med pojavi v boljše višjih finančnih razmerah, so bile mogoče najbolj karakteristične tako zvane »zelene borze«. Neglede na to, da se je pod boljševiškim režimom prepovedalo vse borzne posle, so se vendar po ulicah v večjih mestih zbirale »zelene borze«, kjer se je zelo živahno kupčevalo z različnimi valutami, dragocenimi metali itd. Vsak trud sovjetske vlade da zatre to borzno spekulacijo, je bil zaman, ker je bil pri določilih tečajev vpliv »zelenih borz« merodajnejši, čim vpliv banke. Še le zadnji čas, ko se je zopet dovolil oficialni borzni promet, so tajne borze zopet izginile. Sedaj imamo v Rusiji 24 uradnih borz s centralo v Moskvi. Druge borze se nahajajo v večjih trgovskih centrih, kakor: Astrahan, Batum, Harkov, Kinsk, Odesa, Petrograd, Taškent, Tambow itd. —

Promet.

Javna telefonska govorilnica v Krškem. Iz Krškega poročajo, da se otvori tamkaj v kratkem javna telefonska govorilnica. V bližnji bodočnosti se uvede tudi avtomobilna poštna zveza med Krškom in Novim mestom preko Kostanjevice in St. Jerneja.

Transportne težkoče v Rumuniji. Iz Bukareše poročajo: Radi transportnih težkoč in otežkočenih izvoznih in carinskih razmer kakor tudi vsled še vedno neurejenih trgovinsko-političnih odnosov v Rumuniji s sosednimi državami ležijo na vseh železniških postajah nakopičene velike množine lesa in rude. Samo v Erdeljski se nahaja 130.000 vagonov neobdelanih oblikovcev in 70.000 vagonov obdelanega lesa, potem 10.000 vagonov aluminijeve rude, 25.000 vagonov mavca, 8000 vagonov kavstične sode in okoli 50.000 vagonov drugega blaga. To je tudi vzrok, da je nastopil v lesni industriji Erdeljske zastoj.

Nujni paketi iz Avstrije v našo državo. Sporazumno z avstrijsko pošto uprta je dovoljeno pošiljanje nujnih paketov (colis urgents) iz Avstrije v našo državo. Za nujne pakete ima člen 10 madridskega dogovora o izmenjavanju poštinih paketov naslednja določila: V prometu med deželami, katere so se v tem pogledu sporazumele, sme pošiljatelj zahtevati, da se navadni paket odpravi z istimi brzimi sredstvi kakor pisemske pošiljke. Taki paketi, ki se imenujejo nujni, se dostavljajo na slovniku na dom s posebnim slom, ako niso naslovljeni poste restante. Za nujne pakete se plačuje trojna pristojbina, ki se plača za navadni paket enake teže in vrhutega še ekspresnina, ako ni paket naslovljen poste restante. — Ostale pristojbine (n. pr. ako je paket ločenka) se ne plačujejo v trojni, ampak samo v enkratni izmeri.

Naš pomorski promet. V noti francoskega podsekretarijata za trgovinsko mornarico se poroča, da nameravajo velika parobrodna društva kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ustanoviti skupni konzorcij, ki bi vzpostavil promet na nekih linijah v sredozemskem morju. Nota dodaje, da bi bilo dobro, če bi se Marseljski lastniki parobrodov in trgovci zanimali za ta projekt, ter da bi stopili v zvezo s tem konzorcijem. — Zelo dobri odnosi — med Francijo in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev bodo omogočili vzpostavitev rednega pomorskega prometa med francoskimi in dalmatinskimi pristanišči.

Trgovski register.

Vpisi v trgovski register: V Borovcu: Josip Zurl, inženjer v Borovcu, trgovina z lesom in ogljem. V Kamniku: Katarina Hočevan, trgovina z železino. V Ljubljani: Viktor Bohinec, trgovina z gumijevimi izdelki na drobno in na debelo. V Ljubljani: A. Lampret, komisijska trgovina z mineralnimi olji in petrolejskimi proizvodi in trgovina s cigaretnim papirjem na debelo. V Ljubljani: A. Pöschl, trgovina z mešanim blagom. V Ljubljani: Elija Predovič, prodaja mesa in slanine in trgovina z

lesom. V Ljubljani: Mr. Ustar Anton, lekarna. V Ljutomeru: Vencoslav Vilar, trgovina z železino in galanterijo v Ljutomeru. V Nomenu: Ivana Marenk, trgovina z lesom. V Ravnah: Trahtnik Matevž, trgovina z lesom. V Zelečah: Andreja Wölfling, trgovina z mešanim blagom, žganjetoč, knjigarna in izposojevalna knjižnica.

Dobava, prodaja.

Prodaja bivše avstro-ogrske vojne ladje »Kumbor« (ex Kronprinz Rudolf). Odelenje vojne mornarice v Zemunu razpisuje na dan 3. junija t. l. ob 11. uri dopoldne v svoji pisarni v Zemunu javno licitacijo bivše avstro-ogrske vojne ladje »Kumbor« (ex Kronprinz Rudolf) nahajajoče se v Tivtu (Boka Kotorska). Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava mesa. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja, da se sklenejo dne 8. junija t. l. ob 10. dopoldne v intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, pri komandah vojnega okruha v Celju in Mariboru ter pri Komandah mesta v Ptuj in Slovenski Bistrici pismene neposredne pogodbe z dobavo mesa za čas od 1. julija do konca septembra 1922. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

Avstrijski konzulat v Ljubljani. Dosedanje zastopstvo avstrijske republike v Ljubljani se je spremenilo v konzulat. Za konzula je imenovan dosednji zastopnik generalni konzul Kohlruss. — Pod ljubljanski konzulat spada celo področje pokrajinske uprave za Slovenijo.

Stavka stavbinskih delavcev v Zagrebu. Ker niso pristali na njihove zahteve, so delavci stavbenega podjetja »Dom« v Zagrebu pričeli stavkati. Ker to podjetje gradi stavbe za zagrebški semenj, bi se znal v slučaju, če bo stavka trajala naprej, zagrebški semenj preložiti.

Suša v Južni Srbiji. »Bitoljski Radikal« poroča, da je nastopila v Južni Srbiji silna suša. Koruze in sena v Južni Srbiji ne bo. List že sedaj poziva vlado, da ukrene pravočasno vse potrebno, da se prepreči glad v Južni Srbiji.

Splošna stavka v Rimu. Kakor poročajo listi, se splošna stavka v Rimu nadaljuje v zmanjšanem obsegu. Nekaj vagonov cestne železnice je v prometu. Listi še niso izšli.

Socialno zavarovanje na Francoskem. Francoska vlada je predložila parlamentu zakonski načrt za socialno zavarovanje. Načrt je izdelan po nemškem vzorcu. Nemški zakon je še danes v veljavi v Alžaciji in Loreni in sedaj zahtevajo tudi francoski industrijalci, da se uvede nemški načrt socialnega zavarovanja tudi v Franciji.

Poljski državni dolgovi. Poljsko finančno ministrstvo je izdalo uradno poročilo o dolgovih republike do 31. decembra 1921. Dolgovi, sklenjeni v državi, znašajo: emisijski dolg v znesku 30.229 milijonov poljskih mark ter dolg pri poljski banki, ki znaša 221.000 milijonov poljskih mark, torej znaša celokupni notranji dolg 251.229 milijonov poljskih mark. Kot zunanji dolgovi se naštevajo: 20 letna 5% na dolarska emisija v znesku 18.200.000 dolarjev in inozemski krediti 166.257.964 dolarjev, 785.118 tisoč francoskih frankov, 73.600 švicarskih frankov, 36.325.490 zlatih frankov, 18.203.732 lir, 4.371.849 funtov sterlingov, 17.218.686 holandskih goldinarjev, 16.497.417 norveških kron, 358.849 danskih kron, 173.080 švedskih kron. Prevačunjeni v dolarje (po tečaju z dne 31. decembra 1921), znašajo ti zunanji dolgovi celokupno 283.379.610 dolarjev. — Percentualno znaša dolg napram Ameriki 65.092%, Franciji 22.240%, Angliji 6.496% celega zneska.

Spalni vozovi. Pisarna Wagons-Lits, Ljubljana, Dunajska cesta 31, tel. 106, nam javlja, da vozijo redno spalni vozovi dnevno Trst-Ljubljana-Beograd in Trst-Ljubljana-Dunaj, istotako dnevno

jedilni voz Trst-Ljubljana-Dunaj. Dalje Orient-Express zaenkrat ne prekine vožnje preko naše države kakor so to listi poročali, temveč vozi redno vsaki dan. Vsa pojasnila, kakor tudi predprodaja železniških kart v gornji pisarni.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev v Ribnici je pri sestanku dne 21. t. m. predlagal in imenoval sledeče kandidate v pridobinsko komisijo, za kočevski politični okraj: III. razred kot člana: 1. Matija Rom, trgovec in posestnik v Kočevju; 2. Ivan Klun, trgovec in posestnik v Ribnici, list. 49; za tvrdko A. Peterlin in tovariši; za namestnika: 3. Roman Koritnik, trgovec v Kočevju; 4. Anton Klun, trgovec v Dolenjivasi, list. 77; IV. razr.: kot člane: 1. Miloš Kavčič, gostilničar in trgovec iz Predstrug št. 12, občina Videm, 2. Anton Pogorelec, kovač in posestnik iz Podtabor št. 38, občina Struge; 3. Adolf Kraus, steklarski mojster iz Kočevja št. 99; za namestnike: 4. Edvard Zakrajšek, žagar in trgovec, Ponikve št. 36; 5. Edvard Tomitsch, gostilničar v Kočevju; 6. Ivan Čampa, čevljarji mojster v Ribnici št. 66/103. Pozivljamo torej, da se vsi trgovci ter rokodelski obrtniki in gostilničarji volitve, ki se vrši v nedeljo, dne 28. maja od 8. do 13. ure v prostorih davčnih uradov v Ribnici in Velikih Laščah zanesljivo udeležijo. Ne sme Vas strašiti oddaljenost, ker tu gre za izvolitev ko-

misije, ki bo odločevala nad Vašo denarnico skozi osem let.

Posredovalnica za delo.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: 7 knjigovodij, 1 kontorist, 4 potniki, 1 skladiščnik, 3 pomočniki mešane stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 1 pomočnik špecerijske stroke, 15 kontoristinj, 1 blagajničarka, 9 prodajalk, 5 učencev, 4 učenke. Službe išče: 7 knjigovodij, 1 korespondent, 6 kontoristov, 1 poslovodja, 2 potnika, 4 skladiščniki, 39 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 7 pomočnikov špecerijske stroke, 43 kontoristinj, 4 blagajničarke, 33 prodajalk, 15 učencev, 5 učenk. — Posredovalnica posluje za delodajalce, člane društva, učence in učenke brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd. dobavlja ANTON RAVHEKAR, Ljubljana, Pred Lkofijo 20. Glavna zal. pridakov NRK.

Kupi se rabljana

pisalna miza

amerikanskega sistema. — Ponudbe z navedbo cen na A. Jelenc, Tržič.

Tovarna lesenih žeblicev

„ZORA“ d. z. o. z. Črnomelj

nudi najboljše lesene žeblice za čevljarje.

Izdelani so po najnovejšem Amerikanskem načinu ter so neprekosljive vrednosti.

Oves, koruzo, fižol

v večjih množinah odda

tvrdka Bachó

poljedelski pridelki na debelo

Račje pri Mariboru.

(Brzjavlj.: Bachó, Račje.)

Pozor trgovci!

Lasten izdelek!

Pristne otepače (kloferje)

iz španskega

trsja

izdeluje

Anton Merhar

pletarski mojster

Ljubljana, Sv. Petra cesta 22.

Zahtevajte cenik in vzorce!

KORANIT

zajamčeno pravo asbestni škrlj za kritje streh.

Zaloga

pri krovcu Fr. Fujan-u, Ljubljana-Ilovica 48.

Veletrgovina vlna na debelo sprejme

potnika

Ozira se le na prvovrstne moči; prednost ima tisti, ki je že potoval v stroki.

Natančne ponudbe z navedbo referenc, po katerih krajih je potoval, zahtevajo plače itd., pod 1. junij na uprav. lista.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

prilporeča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko

in deželne pridelke

raznovrstno rudninsko

vodo,

Lastna pražarna za kavo

in mlin za dišave

z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Esence za žganje in likerje:

Cognak, Hrušov (Kaiserbiernen), Rum - koncent., Rum - kompos., Vanile, Kumnov.

Sadne arome za brezalk. pijače:

Malinova, jagodova, jabolčna, citronova, oranžna, vanilova - aroma.

Esenci za kandite in sladice.

Sadni eteri v treh različnih koncentracijah z primesjo umetnih eterov.

Sadni sok:

Malinovec la. z raf. sladkorjem, Citronov sirup z » » Oranžni » » » »

Po najnižjih dnevnih cenah priporoča: Tovarna sadnih sokov, esenc itd.

Srečko Potnik, Ljubljana,

Metelkova ul. 13, vis-a-vis Belg. voj.

Na veliko in malo!

Priporočamo p. n. trgovcem in obrtnikom najcenejši nakup potrebščin za krojače, čevljarje, šivilje, sedlarje, razne sukance, vse spadajoče orodje, žlice (kavine in čajne), toaletne potrebščine, brivsko milo, palice in kravate, srajce, gumbe. Najboljše šivalne stroje za rodbinsko rabo in obrt v vseh opre-mah: „GRITZNER“, igle, olje, posamezne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles.

Josip Petelinc,
Ljubljana
Sv. Petra nasip št. 7.

Za daljno prodajo

Diana, francosko žganje.

Velika in stalna zaloga po originalnih tovarniških cenah pri tvrdki FRANC GULDA v Mariboru.

Na drobno!

Na debelo!

Vse vrste usnja: boks, ševro, črni in barvani, prodaja trgovina usnja

J. MARCHIOTTI, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 30.

Naznanilo.

S tem obveščam cenj. odjemalce, da sem prevzel za sodne okraje (tobačne rajone) Mokronog, Trebnje, Žužemberk monopolno veleprodajo soli.

Sol je že v mojem skladišču v Trebnjem. Obenem z naročilom je nakazati tudi denar, ker se naročila brez denarja ne izvršijo.

P. n. trgovcem priporočam skupna naročila v vagon-skih množinah, da si prihranijo dovoz in tovarnino.

VINKO ŠERAK

trgovina z mešanim blagom in dež. pridelki. Monopolna veleprodaja soli, Trebnje.

Zavarovalnica in pozavarovalnica „TRIGLAV“

ustanovljena po Slovenski banki v Ljubljani, Jugoslovanski banki v Zagrebu, Beogradu in New-Yorku, Živinostenski banki v Pragi, jugosl. veleindust. itd.

zavaruje

po najugodnejših pogojih proti škodam vsled požara in proti transportnim škodam ter prične v najkrajšem času tudi z zavarovan. škodam vsled vloma, nezgod, razbitja šip, toče zakonitega jamstva in chomage.

Generalno zastopstvo za Slovenijo: Ljubljana, Šelenburgova u. 5/1. pri Pokrajinski zvezi društev hišnih posestnikov.

Generalni zastopnik: Ivan Frelih.

Zastopstva v vseh večjih mestih Slovenije. — Sprejema zanesljive in spretne zastopnike.

Sedež društva: BEOGRAD. Poslovno ravnanje: ZAGREB. Preden sklenete zavarovanje, vprašajte za pogoje in tarife pri tej domači zavarovalnici.